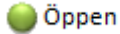

Informationsklassning

Konsekvensutredning med anledning av förslag till ny föreskrift i Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2022:5) om beviljning av omställningsstudiestöd

Sammanfattning

Centrala studiestödsnämnden (CSN) föreslår i denna promemoria vissa ändringar i CSN:s föreskrifter och allmänna råd ([CSNFS 2022:5](#)) om beviljning av omställningsstudiestöd.

CSN föreslår att det ska föras in föreskrifter som reglerar hur den studerandes inkomster ska beaktas vid prövningen av de s.k. arbetsvillkoren inom omställningsstudiestödet, i de fall den studerande har haft inkomster både i Sverige och från arbete inom EES, Förenade kungariket eller i Schweiz.

CSN föreslår vidare vissa mindre ändringar i myndighetens föreskrifter om beräkning av studietakt vid studier vid en svensk högskola eller universitet och om prövning av studieresultat som är äldre än tio år. Dessa förslag innebär ingen ändring i sak, utan syftar till att säkerställa att myndighetens föreskrifter bättre överensstämmer med hur föreskrifterna redan tillämpas respektive med vad som redan följer av lag, förordning, och förarbetsuttalande.

CSN föreslår att de nya föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

CSN huvudkontoret

Postadress
CSN
851 82 Sundsvall

Telefon
060-18 60 00

Telefax
060-18 61 93

Webbadress
www.csn.se

Innehåll

1.	Bakgrund.....	3
2.	Överväganden och förslag.....	4
2.1	Utländska årsinkomster och svenska inkomster redovisade i månadsvisa arbetsgivardeklARATIONER	4
	Skälen för förslaget	4
2.2	Föreskrifter om beräkning av studietid och studietakt vid studier vid en svensk högskola.....	7
	Skälen för förslaget	7
2.3	Föreskrifter om vad som anses utgöra äldre studieresultat ska upphävas.....	8
	Skälen för förslaget	8
3.	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
5.	Kostnadmässiga och andra konsekvenser	10
5.1	Utländska årsinkomster och svenska inkomster redovisade i månadsvisa arbetsgivardeklARATIONER ..	10
5.1.1	Konsekvenser för studerande.....	10
5.1.2	Konsekvenser för staten.....	11
5.1.3	Konsekvenser för CSN	11
5.1.4	Konsekvenser för omställningsorganisationer.....	11
5.1.5	Konsekvenser för Sveriges EU-medlemskap.....	11
5.1.6	Övriga konsekvenser.....	11
5.2	Föreskrifter om beräkning av studietid och studietakt vid studier vid en svensk högskola.....	11
5.2.1	Konsekvenser för studerande.....	11
5.2.2	Konsekvenser för läroanstalter och andra.....	11
5.2.3	Konsekvenser för CSN	11
5.2.4	Konsekvenser för Sveriges EU-medlemskap.....	11
5.2.5	Övriga konsekvenser.....	11
5.3	Föreskrifter om vad som anses utgöra äldre studieresultat ska upphävas.....	12
5.3.1	Konsekvenser för studerande.....	12
5.3.2	Konsekvenser för läroanstalter och andra.....	12
5.3.3	Konsekvenser för CSN	12
5.3.4	Konsekvenser för Sveriges EU-medlemskap.....	12
5.3.5	Övriga konsekvenser.....	12
6	Behovet av informationsinsatser	12
7	Hur och när förslagen kan utvärderas.....	12
	Författningsförslag	13

1. Bakgrund

Det finns ett behov av att reglera hur parallella inkomster i Sverige och utomlands ska hanteras

För att bli beviljad omställningsstudiestöd måste den studerande uppfylla två arbetsvillkor som regleras i 6 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd och 4 a – 8 b §§ förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd.

Etableringsvillkoret, kravet som gäller etablering på arbetsmarknaden, innebär att en studerande ska ha haft en viss minsta inkomst av förvärvsarbete under sammanlagt minst 96 kalendermånader inom en ramtid om 14 år. Ramtiden beräknas tidigast från och med det kalenderår då den studerande fyllde 19 år.

Aktualitetsvillkoret innebär att den studerande under sammanlagt minst 12 kalendermånader inom en ramtid om 24 månader ska ha förvärvsarbetat i genomsnitt minst 16 timmar per vecka under var och en av de 12 månaderna, eller har haft en viss minsta inkomst av förvärvsarbete. För att uppfylla villkoren är det således av vikt att den studerande kan visa vilka inkomster han eller hon har haft.

En del studerande som ansöker om omställningsstudiestöd åberopar parallella inkomster från Sverige och utlandet vid bedömningen av arbetsvillkoren. En svensk inkomst kan ofta beaktas månadsvis. En utländsk inkomst kan dock endast beaktas årsvis. Idag saknas helt reglering kring hur parallella inkomster, dvs. inkomster i Sverige och utomlands, ska hanteras. CSN anser därför att det behövs en reglering av hur inkomster från utlandet och månadsvisa inkomster i Sverige, i de fall dessa uppburits parallellt under ett kalenderår, ska bedömas vid prövning av arbetsvillkoret.

Det finns även ett behov av andra mindre justeringar i myndighetens föreskrifter om omställningsstudiestöd

CSN arbetar löpande med uppföljning av förbättringar i myndighetens föreskrifter och allmänna råd. I denna promemoria behandlas vissa av de behov av justeringar och förtydliganden som myndigheten har kommit att uppmärksamma inom ramen för detta förbättringsarbete.

2. Överväganden och förslag

2.1 Utländska årsinkomster och svenska inkomster redovisade i månadsvisa arbetsgivardeklarationer

Förslag: Vid beräkning av inkomst av förvärvsarbete enligt 8 a och 8 b §§ förordningen om omställningsstudiestöd för en studerande som redovisar en årsinkomst från arbetsgivare inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), med undantag för Sverige, inom Förenade kungariket och inom Schweiz, och som för samma period redovisar inkomstuppgifter per månad i arbetsgivardeklarationer enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) ska följande gälla:

- Årsinkomsten från utlandet ska delas med tolv.
- För en månad under året där den studerande även har månatliga inkomster från Sverige ska dessa inkomster läggas ihop med den månatliga inkomsten från utlandet.
- I de fall den sammanlagda månadsinkomsten därefter uppfyller kraven i 8 a eller 8 b §§ förordningen om omställningsstudiestöd ska månaden räknas med vid prövningen av om arbetsvillkoret är uppfyllt.

Bedömning: För det fall det för ett kalenderår inte finns inkomstuppgifter om den studerande redovisade per månad i arbetsgivardeklarationer får årsinkomsten under vissa förutsättningar användas för att beräkna kalendermånader till arbetsvillkoren. För det fall den studerande då även har en utländsk årsinkomst för samma år, kan den utländska inkomsten läggas ihop med den svenska årsinkomsten. CSN bedömer att det saknas behov av särskild reglering kring detta.

Skälen för förslaget

Nuvarande bestämmelser

Av 6 § lagen om omställningsstudiestöd följer att omställningsstudiestöd får lämnas till en studerande som uppfyller ett etablerings- och ett aktualitetsvillkor som avser förvärvsarbete i Sverige. Etableringsvillkoret är att den studerande har haft en viss minsta inkomst av förvärvsarbete i sammanlagt minst 96 kalendermånader inom en ramtid om 14 år som kan beräknas tidigast från och med det kalenderår då han eller hon fyllde 19 år. Aktualitetsvillkoret är att den studerande i sammanlagt minst 12 kalendermånader inom en ramtid om 24 månader

1. har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 16 timmar per vecka under var och en av de 12 månaderna, eller
2. har haft en viss minsta inkomst av förvärvsarbete.

Förvärvsarbete i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i Förenade kungariket och i Schweiz får tillgodoräknas som förvärvsarbete i Sverige.

Av 8 § förordningen om omställningsstudiestöd följer att vid prövningen, av om den studerande har haft tillräckliga inkomster av förvärvsarbete för att uppfylla etableringsvillkoret eller aktualitetsvillkoret, ska med inkomst av förvärvsarbete avses arbetsinkomster enligt 67 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229). Inkomster från förvärvsarbete inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), med undantag för Sverige, i Förenade kungariket och i Schweiz som motsvarar

arbetsinkomster enligt 67 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen får tillgodoräknas som inkomst i Sverige.

Av 8 a § förordningen om omställningsstudiestöd följer vidare att vid prövningen av etableringsvillkoret enligt 6 § andra stycket lagen om omställningsstudiestöd ska den studerandes inkomst av förvärvsarbete under en kalendermånad uppgå till en viss nivå för att månaden ska kunna tillgodoräknas den studerande. Den nivån är minst 12,5 procent av det inkomstbasbelopp som gäller under det år inkomsterna intjänats.

Om det för ett kalenderår inte finns inkomstuppgifter om den studerande redovisade per månad i enlighet med 26 kap. 19 a och 19 b §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) i arbetsgivardeklarationer får årsinkomsten användas för att beräkna hur många kalendermånader som ska tillgodoräknas den studerande vid prövningen av etableringsvillkoret. Den studerande får i dessa fall tillgodoräkna sig så många månader som det är möjligt att dela årsinkomsten på utan att inkomsten per månad understiger 12,5 procent av inkomstbasbeloppet. Den studerande får dock inte tillgodoräkna sig fler månader under ett kalenderår än det antal månader som ryms inom ramtiden under kalenderåret.

Av 8 b § förordningen om omställningsstudiestöd framgår att vid prövningen av aktualitetsvillkoret enligt 6 § tredje stycket 2 lagen om omställningsstudiestöd ska den studerandes inkomst av förvärvsarbete under en kalendermånad uppgå till minst 25 procent av inkomstbasbeloppet för att månaden ska kunna tillgodoräknas den studerande.

Om det för ett kalenderår inte finns inkomstuppgifter om den studerande redovisade per månad i enlighet med 26 kap. 19 a och 19 b §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) i arbetsgivardeklarationer får årsinkomsten användas för att beräkna hur många kalendermånader som ska tillgodoräknas den studerande vid prövningen av aktualitetsvillkoret. Detta gäller dock bara om det kalenderår som årsinkomsten hänförs till ryms inom ramtiden. Den studerande får i dessa fall tillgodoräkna sig tolv månader om årsinkomsten uppgår till minst tre inkomstbasbelopp under kalenderåret.

CSN:s bemyndigande att meddela föreskrifter

CSN får enligt 10 § 4 punkten förordningen om omställningsstudiestöd meddela närmare föreskrifter om hur inkomster av förvärvsarbete enligt 8–8 b §§ i förordningen ska beräknas och hur inkomster ska räknas för studerande som har haft arbetsinkomster i ett annat land än Sverige.

Studerande som endast har utländska inkomster

Inkomster från förvärvsarbete inom EES, Storbritannien och Schweiz, som motsvarar arbetsinkomster i Sverige, får läggas till grund för prövningen av arbetsvillkoren. Utländska inkomster finns emellertid inte redovisade per månad i svenska arbetsgivardeklarationer. I prövningen får därför bara utländska årsinkomster användas. Alla utländska inkomster under ett kalenderår summeras därför till en årsinkomst, som därefter läggs till grund för prövningen.

Vid beräkning av om inkomstkravet för etableringsvillkoret är uppfyllt ska utländska årsinkomster delas med 12,5% av inkomstbasbeloppet för det aktuella året. Så många hela månader som inkomsterna räcker till får sedan räknas med i etableringsvillkoret.

CSN kan dock bara räkna med så många hela månader som ryms inom ramtiden. Detta följer av 8 a § förordningen om omställningsstudiestöd.

Vid beräkning av om inkomstkravet för aktualitetsvillkoret är uppfyllt för den som inte alls har månadsinkomster får utländska årsinkomster användas, dock endast om det kalenderår som årsinkomsten hänför sig till ryms inom ramtiden. Den studerande får i dessa fall tillgodoräkna sig tolv månader om årsinkomsten uppgår till minst tre inkomstbasbelopp under kalenderåret. Detta följer av 8 b § förordningen om omställningsstudiestöd.

Studerande som parallellt har utländska och svenska inkomster

Vissa studerande har emellertid arbetat parallellt i Sverige och inom EES, Förenade kungariket eller Schweiz under sådan tid som kan räknas med i ramtiden för något av arbetsvillkoren. Det saknas reglering kring hur beräkning av sådana parallella inkomster ska göras. För tydlighets skull och av rättssäkerhetsskäl bör det införas en bestämmelse som klargör hur parallella inkomster ska läggas ihop.

CSN föreslår därför att det införs en föreskrift i [CSNFS 2022:5](#) med innebörden att om en studerande under något år har inkomster från förvärvsarbete i EES, i Förenade kungariket eller Schweiz, och för samma period redovisar inkomstuppgifter per månad i arbetsgivardeklarationer enligt skatteförfarandelagen ska inkomsterna läggas ihop enligt följande.

- Den utländska årsinkomsten delas med tolv.
- För en månad under året där den studerande även har månatliga inkomster från Sverige läggs dessa inkomster ihop med den månatliga inkomsten från utlandet.
- I de fall den sammanlagda månadsinkomsten därefter uppfyller kraven i 8 a eller 8 b §§ förordningen om omställningsstudiestöd ska månaden räknas med vid prövningen av om arbetsvillkoret är uppfyllt.

Förslaget kan exemplifieras på följande sätt.

Ramtiden för aktualitetsvillkoret är för en studerande den 31 juli 2024 – 31 juli 2026. Under 2026 har den studerande haft månadsvisa inkomster i Sverige om 15 000 kronor per månad. Han eller hon har under 2026 samtidigt haft en årsinkomst från arbete inom EES, i Förenade kungariket eller Schweiz om sammanlagt 120 000 kronor. Den utländska inkomsten delas därför med tolv och den studerande beräknas ha haft en inkomst i Sverige och utomlands under perioden januari – juli månad om $15\,000 + 10\,000$ kronor per månad.

Alternativa lösningar

Ett alternativ till CSN:s förslag är att inte reglera situationen alls i författning. Det skulle emellertid leda till en större osäkerhet både i CSN:s handläggning och bland de studerande om vad som gäller. Om författning saknas och man i handläggningen enbart förlitar sig på rutiner finns risk för att lika ärenden inte hanteras likartat. Detta är därför inte ett hållbart alternativ.

I CSN:s föreskrifter finns dessutom redan en bestämmelse med likartad uppbyggnad för beräkning av inkomst av förvärvsarbete när en studerande parallellt har månadsinkomster från förvärvsarbete som framgår av arbetsgivardeklarationer och

årsinkomst av näringsverksamhet (3 kap. 5 § [CSNFS 2022:5](#)). En likartad uppbyggnad av här föreslagen bestämmelse kommer att bidra till enklare och säkrare handläggning.

2.2 Föreskrifter om beräkning av studietid och studietakt vid studier vid en svensk högskola

Förslag: Bestämmelserna i 5 kap. 8–13 §§ i CSN:s föreskrifter som reglerar beräkningen av hur många veckor som omställningsstudiestöd kan lämnas för vid högskolestudier i Sverige ska ändras.

Omställningsstudiestöd kan lämnas för heltid eller med 75, 60, 50, 40 eller 20 procent av helt belopp, för så många hela veckor som antalet högskolepoäng motsvarar, om avvikelsen mellan den faktiska studietiden och det antal veckor som antalet högskolepoäng motsvarar inte är för stor.

Ett ord ska bytas ut i samtliga paragrafer 5 kap. 8–13 §§, från ”och” till ”eller”. Ändringen innebär att det tydliggörs att avvikelsen mellan det faktiska antalet veckor och det antal veckor högskolepoängen motsvarar inte får överstiga antalet veckor med mer än två veckor eller med mer än 14 procent.

Skälen för förslaget

Bestämmelser i lag och förordning

Av 13 § förordningen om omställningsstudiestöd följer att vid studier på utbildning som bedrivs enligt högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) eller lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina motsvarar en och en halv högskolepoäng en veckas studier på heltid.

CSN:s bemyndigande att meddela föreskrifter

CSN får enligt 15 § förordningen om omställningsstudiestöd meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av 13 och 14 §§ i fråga om studiernas omfattning.

En redaktionell ändring bör göras, avseende beräkningen av antalet veckor som studiemedel kan lämnas för vid studier vid högskolor i Sverige

Av 13 § förordningen om omställningsstudiestöd följer att vid studier på utbildning som bedrivs enligt högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) eller lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina motsvarar en och en halv högskolepoäng en veckas studier på heltid. Beräkningen av hur många veckor som omställningsstudiestöd kan lämnas för, beroende på hur många högskolepoäng som den studerande läser, anges i 5 kap. 7–13 §§ i Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd ([CSNFS 2022:5](#)) om beviljning av omställningsstudiestöd.

Av bestämmelserna i 5 kap. 8–13 §§ [CSNFS 2022:5](#) följer att under en studieperiod kan omställningsstudiestöd lämnas med

- helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,5,
- med 75 procent av helt stöd för så många veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,125,
- med 60 procent av helt stöd för så många veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,9,

- med 50 procent av helt stöd för så många veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,75,
- med 40 procent av helt stöd för så många veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,6, och
- med 20 procent av helt stöd för så många veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,3.

Enligt nuvarande bestämmelser kan omställningsstudiestöd kan lämnas med helt eller del av helt stöd för så många hela veckor som antalet högskolepoäng motsvarar, om avvikelsen mellan den faktiska studietiden och det antal veckor som antalet högskolepoäng motsvarar inte är för stor.

CSN föreslår en redaktionell ändring som innebär att ett ord byts ut, från ”och” till ”eller”. Ändringen innebär att det tydliggörs att avvikelsen mellan det faktiska antalet veckor och högskolepoängen inte får överstiga antalet veckor med mer än två veckor *eller* med mer än 14 procent.

Förslaget på ny lydelse överensstämmer med hur föreskriften redan tillämpas i praktiken. Ändringen bedöms således vara ett förtydligande utan materiell betydelse.

2.3 Föreskrifter om vad som anses utgöra äldre studieresultat ska upphävas

Förslag: Bestämmelsen i CSN:s föreskrifter, som definierar när en tidigare period med studiestöd ska anses ha avslutats för mer än tio år sedan, ska upphävas.

Bedömning: Nytt omställningsstudiestöd får lämnas även om den studerande inte har bedrivit sina tidigare studier i normal takt, om det är fråga om studieresultat från studier med studiemedel eller omställningsstudiestöd som har avslutats för mer än tio år sedan. Exakt hur tioårsperioden ska beräknas följer redan av bestämmelser i lagen om omställningsstudiestöd och av förarbetsuttalanden.

Skälen för förslaget

Bestämmelser i lag och förordning

Studiemedel får enligt 19 § lagen om omställningsstudiestöd lämnas även om den studerande inte har bedrivit sina tidigare studier i normal takt, om det är fråga om äldre studieresultat. Med äldre studieresultat avses resultat från perioder med studiemedel eller omställningsstudiestöd som är äldre än tio år.

Av förarbetena till lagen om omställningsstudiestöd framgår att samma tioårsgräns som redan tillämpades inom studiemedelsområdet vad avsedd.¹

Av förarbetena till motsvarande bestämmelser i studiestödslagen ([1999:1395](#)) framgår att lagstiftaren har avsett att CSN ska bortse från bristande studieresultat som är mer än tio år gamla, och där tioårsgränsen beräknas med utgångspunkt i den första kalendervecka som den studerande ansökt om studiemedel för i förhållande till den sista veckan i den senaste beviljningsperioden.²

¹ [Prop. 201/22:176](#), s. 232 och 233.

² [Prop. 2012/13:133](#), s. 8.

CSN:s bemyndigande att meddela föreskrifter

CSN får enligt 16 § förordningen om omställningsstudiestöd meddela närmare föreskrifter om de villkor som anges i 19 § lagen om omställningsstudiestöd med prövning av studieresultat.

Regleringen i CSN:s föreskrifter avviker från bestämmelserna i studiestödsförordningen och föreskrifterna bör därför upphävas

CSN har i 7 kap. 12 § [CSNFS 2022:5](#) meddelat närmare föreskrifter som definierar den närmare innebörden av att studier, enligt 19 § lagen om omställningsstudiestöd, ska avslutats för mer än tio år sedan. För att en period med omställningsstudiestöd ska anses ha avslutats för mer än tio år sedan ska det enligt CSN:s föreskrifter ha gått mer än tio år mellan den sista kalenderveckan i den studerandes senaste beviljningsperiod och den första kalendervecka som den studerande ansöker om omställningsstudiestöd för.

CSN har uppmärksammat att CSN:s föreskrifter i praktiken definierar den aktuella tioårsperioden på ett delvis annat sätt, än det som följer av lydelsen i 19 § lagen om omställningsstudiestöd och förarbetsuttalanden.

Enligt lag och förarbetsuttalanden ska resultat inte prövas från perioder med studiemedel eller omställningsstudiestöd som har avslutats för mer än tio år sedan. Jämförelsen ska enligt förarbetsuttalanden på studiemedelsområdet göras mellan senast beviljade vecka och den första vecka som en ny ansökan avser.

- En studerande som hade studiemedel till och med söndagen den 12 juni 2016 och som återupptar sina studier exakt tio år senare, den 12 juni 2016 ska därmed som utgångspunkt kunna redovisa tillräckliga studieresultat.
- Om studierna däremot i stället återupptas först den 13 juni 2016, har mer än tio år förflutit sedan den föregående perioden med studiemedel.

CSN:s föreskrifter har dock en marginellt annorlunda innebörd. Enligt dessa ska det ha gått mer än tio år *mellan* den sista kalenderveckan i den studerandes senaste beviljningsperiod och den första kalendervecka som den studerande ansöker om omställningsstudiestöd för.

- För en studerande som hade studiemedel till och med söndagen den 12 juni 2016 och som återupptar sina studier den 13 juni 2016 uppgår tiden mellan dessa beviljningsperioder, den 13 juni 2016 – 12 juni 2016, inte till mer än tio år. Föreskrifterna innebär därmed i dessa fall, till skillnad från bestämmelserna i lagen om omställningsstudiestöd, att den studerande som utgångspunkt ska kunna redovisa tillräckliga studieresultat.

CSN:s bemyndigande att meddela närmare föreskrifter omfattar inte en möjlighet att meddela föreskrifter som, i enstaka fall, i praktiken kan innebära en avvikelse från vad som regleras i lagen om omställningsstudiestöd. De aktuella föreskrifterna måste därför justeras eller upphävas.

CSN har övervägt att justera föreskrifterna på ett sätt som skulle innebära att definitionen av tioårsperioden överensstämmer med vad som redan följer av lagbestämmelsen. Exakt hur beräkningen bör gå till följer dock redan direkt av lagbestämmelsen och av förarbetsuttalanden. CSN bedömer därför att ytterligare detaljreglering på föreskriftsnivå skulle vara överflödiga.

CSN föreslår därför att den aktuella bestämmelsen i myndighetens föreskrifter ska upphävas.

3. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Föreskriftsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027 och gälla från och med ikraftträdandet.

De föreslagna ändringarna i CSN:s föreskrifter och allmänna råd ([CSNFS 2022:5](#)) om beviljning av omställningsstudiestöd föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Eftersom den föreslagna bestämmelsen inte innebär förändringar i CSN:s tillämpning bedömer CSN att det inte finns behov av övergångsbestämmelser.

4. Vilka berörs av ändringarna?

Under 2025 fick 20 900 personer omställningsstudiestöd utbetalat. Av dessa återopade 130 personer (0,6 procent) utländska inkomster i samband med prövningen av arbetsvillkoren. CSN har inte möjlighet att få statistik över hur många av dessa som under samma kalenderår haft både utländska och svenska inkomster. Det torde dock röra sig om ett begränsat antal.

Av 20 900 personer som studerande med omställningsstudiestöd under 2025 hade omkring 8 400 omställningsstudiestöd för studier vid en utbildning vid ett universitet eller en högskola.

CSN saknar uppgifter om hur många av dem som ansökte om omställningsstudiestöd under 2025 som fick omställningsstudiestöd med hänvisning till att deras närmast föregående period med studiestöd låg mer än tio år tillbaka i tiden. Av dem som beviljades studiemedel under 2025 fick dock omkring 4,4 procent nya studiemedel på grund av på denna grund. Omställningsstudiestödets målgrupp är personer som har avslutat en utbildning och varit yrkesverksamma under en längre tid. Det kan därför förväntas att andelen av dem som beviljas omställningsstudiestöd med hänvisning till äldre studieresultat är högre, än bland dem som beviljas studiemedel.

5. Kostnadsmässiga och andra konsekvenser

5.1 Utländska årsinkomster och svenska inkomster redovisade i månadsvisa arbetsgivardeklarationer

5.1.1 Konsekvenser för studerande

Den föreslagna föreskriften underlättar för studerande som under ett år uppburit förvärvsinkomster från arbete i ett land inom EES, Förenade kungariket eller Schweiz och som samma år även arbetat i Sverige att uppfylla arbetsvillkoren. Emellertid hanteras dylika situationer redan på det sätt som föreslås i föreskriften. Införandet av förslaget i en föreskrift förbättrar rättssäkerheten och förutsebarheten för de studerande, men i övrigt torde de studerande inte drabbas av några särskilda konsekvenser av förslaget.

5.1.2 Konsekvenser för staten

Förslaget innebär att fler studerande kan komma att uppfylla arbetsvillkoren och därigenom beviljas omställningsstudiestöd. Som anges ovan rör det sig emellertid om ett begränsat antal studerande, och eftersom CSN redan idag prövar ansökningar på sätt som överensstämmer med föreslagen föreskrift bedömer CSN att statens kostnader inte kommer att öka. Vidare har regeringen fastställt en årlig budget för omställningsstudiestödet, som sätter de yttre ramarna för hur många som kan beviljas omställningsstudiestöd. Konsekvenserna för staten blir således försumbara.

5.1.3 Konsekvenser för CSN

CSN bedömer att den föreslagna ändringen i princip inte kommer att påverka CSN.

5.1.4 Konsekvenser för omställningsorganisationer

Eftersom antalet som kan beviljas omställningsstudiestöd är maximerat av det budgetanslag som riksdagen tillskjuter varje år, och förslaget inte medför någon förändring i praktiken vid prövningen av parallella utländska och svenska inkomster bedöms förslaget inte medföra några konsekvenser för omställningsorganisationerna.

5.1.5 Konsekvenser för Sveriges EU-medlemskap

Det förslag CSN lämnar i denna promemoria överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

5.1.6 Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några övriga konsekvenser.

5.2 Föreskrifter om beräkning av studietid och studietakt vid studier vid en svensk högskola

5.2.1 Konsekvenser för studerande

Förslaget medför ingen ändring i sak jämfört med hur bestämmelserna redan tillämpas, och bedöms därför inte få några konsekvenser för de studerande.

5.2.2 Konsekvenser för läroanstalter och andra

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för läroanstalter och andra.

5.2.3 Konsekvenser för CSN

Förslaget är en mindre redaktionell ändring av myndighetens föreskrifter som reglerar beräkning av studietid och studietakt. Förslaget bedöms därför inte ha några konsekvenser för CSN.

5.2.4 Konsekvenser för Sveriges EU-medlemskap

Det förslag CSN lämnar i denna promemoria överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

5.2.5 Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några övriga konsekvenser.

5.3 Föreskrifter om vad som anses utgöra äldre studieresultat ska upphävas

5.3.1 Konsekvenser för studerande

CSN förslår att bestämmelsen i CSN:s föreskrifter, som definierar när en tidigare period med studiestöd ska anses ha avslutats för mer än tio år sedan, ska upphävas.

En tillämpning av CSN:s nuvarande föreskrifter skulle i enstaka fall kunna innebära att den studerande, trots regleringen i lagen om omställningsstudiestöd och förarbetsuttalanden bedöms behöva redovisa tillräckliga studieresultat från studier som ligger längre tillbaka i tiden än tio år. Upphävda föreskrifter säkerställer att det inte kan uppstå någon fråga om hur tioårsperioden ska beräknas, och att beräkningen ska ske i enlighet med vad som framgår av lagen om omställningsstudiestöd.

5.3.2 Konsekvenser för läroanstalter och andra

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för läroanstalter och andra.

5.3.3 Konsekvenser för CSN

Upphävda föreskrifter innebär behov av smärre rättningar i CSN:s interna riktlinjer för handläggning. Förslaget bedöms i övrigt inte ha några konsekvenser för myndigheten.

5.3.4 Konsekvenser för Sveriges EU-medlemskap

Det förslag CSN lämnar i denna promemoria överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

5.3.5 Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några övriga konsekvenser.

6 Behovet av informationsinsatser

Ändringarna innebär ingen ändring i sak och CSN bedömer därför att det inte behövs några särskilda informationsinsatser.

7 Hur och när förslagen kan utvärderas

Förslagen i denna promemoria innebär ingen ändring i sak vad gäller bedömningen av rätten till omställningsstudiestöd. Det saknas därför anledning att följa upp dessa ändringar.

Författningsförslag

Centrala studiestödsnämnden (CSN) föreskriver med stöd av 10 § 4 punkten förordningen om omställningsstudiestöd i fråga om nämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2022:5) om beviljning av omställningsstudiestöd

*dels att 7 kap. 12 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast efter 7 kap. 11 § ska utgå,
dels att 5 kap. 8–13 §§ får följande lydelse,
dels att det införs en ny bestämmelse i 3 kap. 5 a §,
dels att det närmast efter 3 kap. 5 § införs en ny rubrik med följande lydelse.*

*Nuvarande
lydelse*

Föreslagen lydelse

3 kap. Villkor om förvärvsarbete

Beräkning av parallella utländska och svenska inkomster

5 a §

*Vid beräkning av inkomst av
förvärvsarbete enligt 8 a och 8 b §§
förordningen (2022:857) om
omställningsstudiestöd för en
studerande som redovisar en
årsinkomst från EES, utom
Sverige, eller Schweiz eller Förenade
kungariket, och som för samma
period redovisar inkomstuppgifter
per månad från anställning i Sverige
gäller följande.*

*1. Inkomsten från utlandet delas
med tolv.*

*2. För en månad under året där
den studerande även har månatliga
inkomster från anställning i Sverige
läggs dessa inkomster ihop med den
månatliga inkomsten från utlandet
enligt första punkten.*

5 kap. Studietid och studietakt

8 §

*Under en studieperiod kan
omställningsstudiestöd*

*Under en studieperiod kan
omställningsstudiestöd*

lämnas med helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,5.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller

2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor och med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas heltidsstudiemedel för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte lämnas med helt stöd.

lämnas med helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,5.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller

2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor *eller* med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas heltidsstudiemedel för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte lämnas med helt stöd.

9 §

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8 § eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 75 procent av helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,125.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller

2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8 § eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 75 procent av helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,125.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller

2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer

än två veckor och med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas omställningsstudiestöd med 75 procent av helt stöd för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte lämnas med 75 procent av helt stöd.

än två veckor *eller* med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas omställningsstudiestöd med 75 procent av helt stöd för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte lämnas med 75 procent av helt stöd.

10 §

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8 och 9 §§ eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 60 procent av helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,9.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller
2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor och med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas omställningsstudiestöd med 60 procent av helt stöd för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8 och 9 §§ eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 60 procent av helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,9.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller
2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor *eller* med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas omställningsstudiestöd med 60 procent av helt stöd för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte

lämnas med 60 procent av helt stöd.

lämnas med 60 procent av helt stöd.

11 §

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8–10 §§ eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 50 procent av helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,75.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller

2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor och med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas omställningsstudiestöd med 50 procent av helt stöd för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte lämnas med 50 procent av helt stöd.

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8–10 §§ eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 50 procent av helt stöd för så många hela veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 0,75.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden

1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller

2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor *eller* med mer än 14 procent, avrundat uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas omställningsstudiestöd med 50 procent av helt stöd för det faktiska antalet veckor under studieperioden.

I de fall som avses i andra stycket 2 kan omställningsstudiestöd inte lämnas med 50 procent av helt stöd.

12 §

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8–11 §§ eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 40 procent av helt stöd för så många hela veckor som

Vid studier som inte ger rätt till omställningsstudiestöd enligt 8–11 §§ eller om den studerande begär det, lämnas omställningsstudiestöd med 40 procent av helt stöd för så många hela veckor som

motsvarar antalet
högskolepoäng under
perioden dividerat med 0,6.

Första stycket gäller inte
om det faktiska antalet
veckor under studieperioden

1. understiger antalet
veckor enligt första stycket,
eller

2. överstiger antalet veckor
enligt första stycket med mer
än två veckor och med mer
än 14 procent, avrundat
uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra
stycket 1 lämnas
omställningsstudiestöd med
40 procent av helt stöd för
det faktiska antalet veckor
under studieperioden.

I de fall som avses i andra
stycket 2 kan
omställningsstudiestöd inte
lämnas med 40 procent av
helt stöd.

motsvarar antalet
högskolepoäng under
perioden dividerat med 0,6.

Första stycket gäller inte
om det faktiska antalet
veckor under studieperioden

1. understiger antalet
veckor enligt första stycket,
eller

2. överstiger antalet veckor
enligt första stycket med mer
än två veckor *eller* med mer
än 14 procent, avrundat
uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra
stycket 1 lämnas
omställningsstudiestöd med
40 procent av helt stöd för
det faktiska antalet veckor
under studieperioden.

I de fall som avses i andra
stycket 2 kan
omställningsstudiestöd inte
lämnas med 40 procent av
helt stöd.

13 §

Vid studier som inte ger
rätt till
omställningsstudiestöd enligt
8–12 §§ eller om den
studerande begär det, lämnas
omställningsstudiestöd med
20 procent av helt stöd för så
många hela veckor som
motsvarar antalet
högskolepoäng under
perioden dividerat med 0,3.

Första stycket gäller inte
om det faktiska antalet
veckor under studieperioden

1. understiger antalet
veckor enligt första stycket,
eller

2. överstiger antalet veckor
enligt första stycket med mer
än två veckor och med mer

Vid studier som inte ger
rätt till
omställningsstudiestöd enligt
8–12 §§ eller om den
studerande begär det, lämnas
omställningsstudiestöd med
20 procent av helt stöd för så
många hela veckor som
motsvarar antalet
högskolepoäng under
perioden dividerat med 0,3.

Första stycket gäller inte
om det faktiska antalet
veckor under studieperioden

1. understiger antalet
veckor enligt första stycket,
eller

2. överstiger antalet veckor
enligt första stycket med mer
än två veckor *eller* med mer

än 14 procent, avrundat
uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra
stycket 1 lämnas
omställningsstudiestöd med
20 procent av helt stöd för
det faktiska antalet veckor
under studieperioden.

I de fall som avses i andra
stycket 2 kan
omställningsstudiestöd inte
lämnas.

än 14 procent, avrundat
uppåt till jämnt antal veckor.

I de fall som avses i andra
stycket 1 lämnas
omställningsstudiestöd med
20 procent av helt stöd för
det faktiska antalet veckor
under studieperioden.

I de fall som avses i andra
stycket 2 kan
omställningsstudiestöd inte
lämnas.

7 kap. Prövning av studieresultat

Äldre studieresultat

Rubriken upphävs

12 §

Paragrafen upphävs

*För att en period med
omställningsstudiestöd ska anses ha
avslutats för mer än tio år sedan, i
enlighet med 19 § andra stycket
lagen (2022:856) om
omställningsstudiestöd, ska det ha
gått mer än tio år mellan den sista
kalenderveckan i den studerandes
senaste beviljningsperiod och den
första kalendervecka som den
studerande ansöker om
omställningsstudiestöd för.*

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2027.